

آیین نامه چگونگی تشکیل - حدود وظایف و اختیارات و چگونگی عملکرد انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط - موضوع ماده (۱۳۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه

چگونگی تشکیل - حدود وظایف و اختیارات و چگونگی عملکرد انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط - موضوع ماده (۱۳۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران

۵۲۲۵۱ - 1371.10.06 ت ۱۳۱۳ - ۵۵۱۳ - ۱۴، ۱۱، ۱۳۷۱ - ۲۸۰

& کار - نظام صنفی

& وزارت کار و امور اجتماعی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۱، ۱۰، ۶ بنا به پیشنهاد شماره ۶۳۱۵۹ مورخ ۱۳۷۰، ۷، ۸ وزارت کار و امور اجتماعی، به استناد تبصره (۵) ماده (۱۳۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۹ - آیین نامه زیر را تصویب نمودند:

"[z] آیین نامه چگونگی تشکیل - حدود وظایف و اختیارات و چگونگی عملکرد انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط - موضوع ماده (۱۳۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران"

فصل اول - چگونگی تشکیل انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط

ماده ۱ - در اجرای ماده (۱۳۱) قانون کار جمهوری اسلامی ایران، به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی و بهبود وضع اقتصادی کارگران و کارفرمایان، که خود متضمن حفظ منافع جامعه نیز باشد، کارگاه مشمول قانون کار و کارفرمایان هر حرفه یا صنعت می توانند با رعایت مقررات قانونی و این آیین نامه مبادرت به تشکیل انجمن صنفی نمایند.

ماده ۲ - کمترین نصاب لازم برای تشکیل انجمن صنفی کارگری در سطح کارگاه ده نفر و در صنف، دست کم پنجاه عضو از صنف مربوط، از کارگاههای مختلف می باشد. انجمن صنفی کارفرمایی، دست کم با عضویت ده شخصیت حقوقی یا حقیقی تشکیل می شود.

تبصره - عضویت کارگران و کارفرمایان به اعتبار شغل و فعالیتهای مختلف در انجمنهای صنفی متفاوت مجاز است، ولی آنها نمی توانند در بیش از یک انجمن صنفی کارگری یا کارفرمایی به عنوان عضو هیأت مدیره یا بازرس انتخاب شوند.

ماده ۳ - به منظور هماهنگی در انجام وظایف محول شده و قانونی انجمنهای صنفی کارگری و کارفرمایی هر صنعت یا حرفه یک استان می توانند مطابق این آیین نامه نسبت به تشکیل کانون انجمنهای صنفی آن صنعت یا حرفه در آن استان اقدام نمایند.

تبصره - کانونهای انجمنهای صنفی حرفه یا صنعت خاص در استانها از اجتماع اعضای اصلی هیأت مدیره دست کم پنج انجمن صنفی مربوط تشکیل می شود. (این کانونها می توانند دارای تشکیلات مرکزی در سطح کشور باشند).

ماده ۴ - کانونهای انجمنهای صنفی صنعت یا حرفه خاص در هر استان می توانند جداگانه نسبت به تشکیل کانون انجمنهای صنفی صنایع و کانون انجمنهای صنفی حرفه آن استان اقدام نمایند.

تبصره - کانون انجمنها صنفی صنایع یا حرفه در هر استان توسط نمایندگان معرفی شده از سوی کانونهای انجمنهای صنفی صنعت ای حرفه خاص آن استان به تعداد انجمنهای صنفی عضو و نمایندگان معرفی شده از طرف انجمنهای صنفی که کانون مربوط را ندارند، تشکیل می شود.

ماده ۵ - کانون انجمنهای صنفی هر استان از نمایندگانی که کانون انجمنهای صنفی صنایع و کانون انجمنهای صنفی حرفه آن استان معرفی می کنند، تشکیل می شود.

تبصره - تعداد پنج نفر از نه نفر اعضای اصلی و دو نفر از چهار نفر اعضای علی البدل هیأت مدیره کانون استان را، کانون انجمنهای صنفی صنایع انتخاب و معرفی می کند.

ماده ۶ - کانون عالی انجمنهای صنفی سراسر کشور توسط هیأت مدیره کانون انجمنهای صنفی دست کم پنج استان تشکیل می شود.

فصل دوم - هیأت مؤسس و ارکان انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط

ماده ۷ - به منظور تأسیس انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط، هیأت به نام هیأت مؤسس مرکب از دست کم سه نفر از افراد ذریبط با توجه به نوع تشکیلات، انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط، برای فراهم آوردن مقدمات لازم تشکیل می شود.

تبصره - وظایف هیأت مؤسسات عبارتند از:

1- تهیه پیش‌نویس اساسنامه با رعایت مواد (۱۲) و (۱۳) این آیین‌نامه.

2- تهیه فهرست مشخصات داوطلبان عضویت.

3- دعوت از اعضا جهت شرکت در مجمع عمومی به منظور تصویب اساسنامه و انجام انتخابات.

ماده ۸ - ارکان انجمن صنفی عبارت است از:

1- مجمع عمومی

2- هیأت مدیره

3- بازرسان

تبصره - چگونگی تشکیل مجامع عمومی، حدود وظایف و اختیارات هیأت مدیره و بازرسان در اساسنامه انجمن تعیین خواهد شد.

ماده ۹ - ارکان کانون انجمن‌های صنفی استان به شرح زیر می‌باشد:

1- مجمع عمومی نمایندگان

2- هیأت مدیره کانون استان

3- بازرسان

تبصره - چگونگی تشکیل مجمع عمومی نمایندگان، حدود وظایف و اختیارات هیأت مدیره کانون استان و بازرسان در اساسنامه انجمن تعیین می‌شود.

ماده ۱۰ - ارکان کانون عالی انجمن‌های صنفی سراسر کشور بدین شرح است:

1- مجمع عمومی سراسری نمایندگان

2- هیأت مدیره کانون عالی

3- بازرسان

تبصره - چگونگی تشکیل مجمع عمومی سراسری نمایندگان، حدود وظایف و اختیارات هیأت مدیره کانون عالی بازرسان در اساسنامه کانون عالی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ - هیأت مدیره انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط مکلفند دست کم سه ماه قبل از پایان دوره، مجمع عمومی را برای تجدید انتخابات دعوت نمایند.

هیأت مدیره انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط تا تعیین هیأت مدیره جدید کلیه مسئولیت‌های قبلی را به عهده خواهند داشت.

تبصره ۱ - بازرسان یا یک سوم از اعضا می‌توانند در هر زمانی که تشخیص می‌دهند نسبت به تشکیل جلسه مجمع عمومی اقدام نمایند.

تبصره ۲ - حداکثر دو ماه پس از پایان دوره، بازرسان نسبت به تشکیل مجمع عمومی و تجدید انتخابات اخطار می‌دهد. یک سوم اعضا حداکثر تا چهار ماه فرصت دارند تا نسبت به تشکیل مجمع عمومی و تجدید انتخابات اقدام نمایند.

تبصره ۳ - چنانچه حداکثر شش ماه پس از پایان دوره، تجدید انتخابات صورت نگرفته باشد، بازرسان مکلفند انحلال تشکل، انجمن صنفی یا کانون مربوط، رابه وزارت کار و امور اجتماعی و سایر مراجع ذیربط اعلام نمایند.

فصل سوم - چگونگی ثبت و انحلال انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط

ماده ۱۲ - کمترین اطلاعات و مشخصاتی که باید در اساسنامه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط درج شود، ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

ماده ۱۳ - کلیه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط، کانون انجمن‌های صنفی در استان و کانون عالی انجمن‌های صنفی در کل کشور، به هنگام تشکیل موظف به تنظیم اساسنامه با رعایت مقررات قانون و طرح و تصویب آن در مجمع عمومی مربوط و ثبت در وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند.

ماده ۱۴ - ثبت اساسنامه انجمن‌های صنفی کارگری و کارفرمایی و کانون‌های مربوط و هر گونه تغییر یا اصلاح اساسنامه، همچنین انتخاب یا تغییر مسئولان، مستلزم تسلیم مدارک زیر به وزارت کار و امور اجتماعی است:

1- دو نسخه تقاضانامه تأسیس انجمن‌های صنفی یا کانون‌های مربوط در مرحله اول.

2- دو نسخه اساسنامه.

3- دو نسخه صورتجلسه مجمع عمومی در خصوص تصویب یا اصلاح اساسنامه یا انتخاب یا

تجدید انتخاب اعضای هیأت‌های مدیره، هیأت‌های مدیره، هیأت‌های مدیره کانون استان و کانون عالی و بازرسان.

4- آگهی منتشر شده هیأت مؤسس مربوط به تأسیس انجمن صنفی کارگری یا کارفرمایی یا کانونهای مذکور در این آیین‌نامه در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار یا روزنامه‌های محلی.

5- یک نسخه صورت اسامی شرکت‌کنندگان در مجمع عمومی که به امضای ایشان رسیده باشد.

ماده ۱۵ - وزارت کار و امور اجتماعی پس از دریافت مدارک یاد شده در ماده (۱۴) در صورت تکمیل و صحت مدارک ظرف یک ماه نسبت به ثبت، صدور گواهی صحت انتخابات و انتشار آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار به هزینه تشکیل ذریب اقدام خواهد نمود.

تبصره - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است هنگام ثبت، مراقبت نماید که وظایف مصوب در اساسنامه یا سایر قوانینی که وظایف خاصی را برای صنوف پیش‌بینی نموده است، از قبیل قوانین نظام صنفی، نظام پزشکی، کانون وکلای دادگستری و...، تداخل یا مغایرتی نداشته باشد.

ماده ۱۹ - ثبت تشکلهای صنفی موضوع این آیین‌نامه و نظارت بر انتخابات و فعالیت آنها به عهده وزارت کار و امور اجتماعی است. در صورتی که اداره کل سازمانهای کارگری و کارفرمایی در وزارتخانه یادش ده، فعالی انجمن صنفی یا یکی از اعضای هیأت مدیره آن را مغایر با قوانین و مقررات تشخیص دهد، مراتب را جهت اخذ تصمیم، حسب مورد به هیأت حل اختلاف یا دادگاه صالح، ارجاع می‌کند.

ماده ۱۶ - ثبت دو تشکل، انجمن صنفی یا کانونهای مربوط، با یک نام و تحت یک عنوان مجاز نیست.

ماده ۱۷ - انحلال انجمنهای صنفی کارگری یا کارفرمایی یا کانونهای مربوط موجب تضییع حق یا اسقاط تکلیف دو طرف قرارداد در پیمانهای دسته‌جمعی منعقدشده قبلی نخواهد بود.

تبصره - ایفای تعهدات و تصفیه حسابها به عهده هیأت‌های تصفیه تشکل، انجمن صنفی کارگری یا کارفرمایی یا کانونهای مربوط، به انتخاب مجمع عمومی خواهد بود. در صورت عدم انتخاب، بازرسان و رییس هیأت مدیره این وظیفه را عهده‌دار خواهند بود.

ماده ۱۸ - پس از انحلال انجمن صنفی کارگری یا کارفرمایی یا کانونهای مربوط ثبت آن از سوی وزارت کار و امور اجتماعی لغو و مراتب به هزینه آن تشکل در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار جهت اطلاع عموم درج خواهد شد.

تبصره - هزینه‌های نظارت بر انتخابات، ثبت و آموزش انجمنها، توسط وزارت کار و امور اجتماعی، از محل همکاریهای اعضا و خودیار آنان تأمین می‌شود. میزان پرداختی هر انجمن پس از تعیین در شورای عالی کار، قابل وصول خواهد بود. چنانچه در زمان انحلال انجمن صنفی کارگری یا کارفرمایی، کانونهای مربوط فاقد دارایی باشند، هزینه درج آگهی از محل درآمد حاصل از اجرای این تبصره پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۹ - ثبت تشکلهای صنفی موضوع این آیین‌نامه و نظارت بر انتخابات و فعالیت آنها به عهده وزارت کار و امور اجتماعی است. در صورتی که اداره کل سازمانهای کارگری و کارفرمایی در وزارتخانه یادش ده، فعالی انجمن صنفی یا یکی از اعضای هیأت مدیره آن را مغایر با قوانین و مقررات تشخیص دهد، مراتب را جهت اخذ تصمیم، حسب مورد به هیأت حل اختلاف یا دادگاه صالح، ارجاع می‌کند.

ماده ۲۰ - کلیه انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط مکلفند تاریخ تشکیل مجامع عمومی خود را دست کم پانزده روز قبل از تشکیل و بدون احتساب ایام تعطیل، به طور کتبی به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام نمایند.

فصل چهارم - وظایف و اختیارات انجمنهای صنفی و کانونهای مربوط

ماده ۲۱ - وظایف و اختیارات انجمنهای صنفی کارگری به شرح زیر است:

- 1- کوشش در جهت استیفای حقوق و خواسته‌های مشروع و قانونی اعضا.
- 2- دریافت حق عضویت و کمک‌های داوطلبانه به ترتیب یک‌ه در اساسنامه مقرر می‌شود.
- 3- همکاری در جهت تأسیس و تقویت شرکت‌های تعاونی، صندوق قرض‌الحسنه، همچنین تلاش در جهت تأمین امکانات رفاهی اعضا با رعایت مقررات مربوط.
- 4- همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی در جهت شناخت مشکلات کارگری و اجرای قانون کار.

- 5- عضویت در کانون انجمن‌های صنفی استان پس از تصویب مجمع عمومی مربوط.
- 6- فعالیت مشترک با کانون انجمن‌های صنفی استان و کانون عالی انجمن‌های صنفی سراسر کشور در حدود قوانین و مقررات کشور.

- 7- همکاری با سایر تشکلهای کارگری و کارفرمایی و انجام سایر وظایف و اختیاراتی که به موجب قانون بر عهده انجمن‌های صنفی قرار داده شده است.
- ماده ۲۲ - وظایف و اختیارات کانون‌های استان و کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگری به شرح زیر است:

- 1- ایجاد هماهنگی بین انجمن‌های صنفی و کانون‌های انجمن‌های صنفی استانها.
- 2- همکاری با دستگاه‌های اجرایی و مراجع ذیربط به منظور حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط به تشکلهای کارگری، از راه‌های مختلف از جمله برگزاری گردهمایی‌های مربوط.

- 3- ارائه نظر مشورتی و حقوقی در خصوص تهیه لوایح و طرح‌های مربوط به قوانین کار و تأمین اجتماعی، مسایل رفاهی و حقوق قانونی کارگران به مراجع ذیربط.

- 4- انتخاب نمایندگان قانونی کارگران در مراجع و مجامع قانونی داخلی و بین‌المللی با توجه به آیین‌نامه ماده (۱۳۶) قانون کار و مقررات مربوط.

- 5- کوشش در جهت استیفای حقوق صنفی و خواسته‌های مشروع و قانونی اعضا.
- ماده ۲۳ - وظایف و اختیارات انجمن‌های صنفی و کانون‌های انجمن‌های صنفی استانی کارفرمایی به شرح زیر است:

- 1- کوشش در جهت استیفای حقوق صنفی و خواسته‌های مشروع و قانونی اعضا.
- 2- جمع‌آوری اطلاعات، بررسی و تحقیق درباره مشکلات، شناخت نیازها و اولویتها.
- 3- برنامه‌ریزی برای تأمین نیازها، توسعه و گسترش فعالیتها.
- 4- کوشش در ارتقای ظرفیت تولید، انتقال و نوآوری تکنولوژیک.
- 5- سعی در بهبود و کیفیت تولید، با بررسی، شناخت و استقرار روشهای نوین کنترل کیفیت.

- 6- کوشش در جهت هماهنگی در آموزش و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز، همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی و سایر دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط برای انجام آموزشهای مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار.

- 7- همکاری در جهت تأسیس و تقویت شرکت‌های تعاونی مرتبط با وظایف انجمن.
- 8- قبول مسئولیت و همکاری با وزارتخانه‌ها، سازمانها و نهادهای رسمی در انجام وظایف و تکالیفی که این دستگاه‌ها به کانون‌های استانی انجمن محول می‌کنند و آمادگی برای ارائه مشورتهای لازم به آنها.

- 9- عضویت و ایجاد ارتباط با تشکلهای سازمانهای مرتبط با وظایف انجمن‌های صنفی یا کانون‌های استانی، در داخل یا خارج از کشور در چهارچوب فعالیت‌های صنفی و قوانین و مقررات کشور.

- 10- جمع‌آوری حق عضویت و کمک‌های داوطلبانه به ترتیبی که در اساسنامه مقرر می‌شود.
- 11- همکاری با انجمن‌های صنفی کارگری یا کانون‌های استانی و دیگر انجمن‌های صنفی کارفرمایی و سایر تشکلهای کارفرمایی.

- 12- ارائه نظر مشورتی و حقوقی در خصوص تهیه لوایح و طرح‌های مربوط به قوانین کار و تأمین اجتماعی و مسایل رفاهی و حقوق قانونی کارفرمایان به مراجع ذیربط و ماده ۲۴ - سایر اختیارات کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی علاوه بر موارد مدرج در ماده (۲۳) به شرح زیر است:

- 1- ایجاد هماهنگی بین انجمن‌های صنفی و کانون‌های انجمن‌های صنفی استانها.

- 2- همکاری با دستگاه‌های اجرایی و مراجع ذیربط جهت حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط.
  - 3- انجام تحقیقات لازم به منظور ارائه نظر مشورتی در خصوص تهیه لوایح و طرح‌های مربوط به قوانین کار و تأمین اجتماعی.
  - 4- ارائه نظرات حقوقی جهت دفاع از حقوق اعضا.
  - 5- انتخاب نمایندگان قانونی کارفرمایان در مراجع و مجامع قانونی داخلی و بین‌المللی یاد شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوط.
- حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور